



### บทที่ 3

#### ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาคุณลักษณะของนักข่าว และบทบาทในการพัฒนาสังคม :  
เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณาธิการ กับอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ โดยมี  
รายละเอียด และขั้นตอนในการวิจัยดังต่อไปนี้

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ก. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ หมายถึง บรรณาธิการหรือหัวหน้าข่าวในระดับ  
บริหารของกองบรรณาธิการ เช่น บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา บรรณาธิการบริหาร หัวหน้า  
กองบรรณาธิการ บรรณาธิการ(หัวหน้า)ข่าวในประเทศ บรรณาธิการ(หัวหน้า)ข่าวต่างประเทศ  
บรรณาธิการ(หัวหน้า)ข่าวสังคม บรรณาธิการ(หัวหน้า)ข่าวการศึกษา บรรณาธิการ(หัวหน้า)  
ข่าวเศรษฐกิจ บรรณาธิการ(หัวหน้า)ข่าวสตรี บรรณาธิการ(หัวหน้า)ข่าวกีฬา

บรรณาธิการหรือหัวหน้าข่าวเหล่านี้ เป็นบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์รายวัน  
ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ที่มีสำนักพิมพ์ในกรุงเทพมหานคร รวม 13 ชื่อฉบับด้วยกัน คือ  
ไทยรัฐ เดลินิวส์ ดาวสยาม บ้านเมือง มติชน แนวหน้า สยามรัฐ เดลินิเรอร์ ข่าวสด รายวัน-  
สยาม กรุงเทพธุรกิจ บางกอกโพสต์ และเดอะเนชั่น

นอกจากนี้ยังประกอบด้วย บรรณาธิการข่าวต่าง ๆ ของหนังสือพิมพ์ราย  
สัปดาห์ธุรกิจที่มีจำหน่ายในกรุงเทพมหานคร 5 ชื่อฉบับ คือ ประชาชาติธุรกิจ ฐานเศรษฐกิจ  
ผู้จัดการรายสัปดาห์ เส้นทางเศรษฐกิจ และพื้นฐาน

2. อาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่สอนเกี่ยวกับวิชา  
การด้านหนังสือพิมพ์ และเป็นอาจารย์ประจำในภาควิชา หรือสาขาวิชาการหนังสือพิมพ์ ใน

สถาบันอุดมศึกษา ทั้งของรัฐและเอกชน ที่เปิดสอนวิชาการหนังสือพิมพ์รวม 7 แห่ง คือ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก วิชาโทสื่อสารมวลชน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ภาควิชาศิลปนิเทศ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และสาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ข. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 119 คน ประกอบด้วย

1. กลุ่มบรรณาธิการ ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบ Quota Sampling โดยการกำหนดโควตาบรรณาธิการที่จะศึกษา 5 คน ต่อหนังสือพิมพ์หนึ่งฉบับ จำนวน 18 ฉบับ รวมทั้งหมด 90 คน

การกำหนดโควตาในครั้งนี้พิจารณาจากความเป็นไปได้ของการเก็บข้อมูล เนื่องจากระบบงานหนังสือพิมพ์ทำให้บรรณาธิการหนังสือพิมพ์มีเวลาจำกัด การที่จะศึกษาความคิดเห็นของบรรณาธิการทุกคนของหนังสือพิมพ์ทุกฉบับทำได้ยาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้วิธีกำหนดจำนวนบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ฉบับละ 5 คน ดังที่กล่าวมาแล้ว

2. กลุ่มอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาจากประชากร ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ในสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 7 แห่ง ที่เปิดสอนวิชาการหนังสือพิมพ์รวมทั้งสิ้น 29 คน ประกอบด้วย

1. อาจารย์จากคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 5 คน
2. อาจารย์จากภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2 คน
3. อาจารย์จากคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 10 คน
4. อาจารย์จากภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก วิชาโทสื่อสารมวลชน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง (อาจารย์ประจำซึ่งทำหน้าที่

ที่สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ลาศึกษาต่อต่างประเทศ)

5. อาจารย์จากภาควิชาศิลปนิเทศ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 1 คน
6. อาจารย์จากคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ 6 คน
7. อาจารย์จากสาขานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช 5 คน

### ตัวแปรในการวิจัย

1. ความคิดเห็นของบรรณาธิการเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักข่าวที่ควรเป็น
2. ความคิดเห็นของบรรณาธิการเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
3. ความคิดเห็นของบรรณาธิการเกี่ยวกับบทบาทที่นักข่าวควรมีในการพัฒนาสังคม
4. ความคิดเห็นของบรรณาธิการเกี่ยวกับบทบาทของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบันใน

ด้านการพัฒนาสังคม

5. ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับ คุณลักษณะ ของนักข่าวที่ควรเป็น
6. ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับ คุณลักษณะ ของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
7. ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับ บทบาทที่นักข่าวควรมีในการพัฒนาสังคม
8. ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับ บทบาทของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบันในด้านการพัฒนาสังคม

### เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

- เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ
- ส่วนที่ 1. เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของบรรณาธิการและอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ เช่น ตำแหน่ง อายุ การศึกษา รวม 6 ข้อ
- ส่วนที่ 2. เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักข่าวตามความคิดเห็นของบรรณาธิการและอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ รวม 63 ข้อ ประกอบด้วย
- 2.1 คำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักข่าวที่ควรเป็น 46 ข้อ
  - 2.2 คำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน 17 ข้อ
- ส่วนที่ 3. เป็นคำถามเกี่ยวกับบทบาทของนักข่าวในการพัฒนาสังคมตามความคิดเห็นของบรรณาธิการ กับอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ รวม 44 ข้อ ประกอบด้วย
- 3.1 คำถามเกี่ยวกับบทบาทที่นักข่าวควรมีในการพัฒนาสังคม 22 ข้อ
  - 3.2 คำถามเกี่ยวกับบทบาทของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบันในด้านการพัฒนาสังคม 22 ข้อ
- ส่วนที่ 4. คำถามเกี่ยวกับแนวโน้มในเรื่องคุณลักษณะและบทบาทของนักข่าวในอนาคตเป็นคำถามปลายเปิด รวม 22 ข้อ ประกอบด้วย
- 4.1 คำถามเกี่ยวกับแนวโน้มคุณลักษณะของนักข่าวในอนาคตตามความคิดเห็นของบรรณาธิการ 10 ข้อ
  - 4.2 คำถามเกี่ยวกับแนวโน้มคุณลักษณะของนักข่าวในอนาคตตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ 10 ข้อ
  - 4.3 คำถามเกี่ยวกับอุปสรรคของนักข่าวในการทำหน้าที่เสนอข่าวเพื่อการพัฒนาสังคมในปัจจุบัน 1 ข้อ
  - 4.4 คำถามเกี่ยวกับบทบาทของนักข่าวในการพัฒนาสังคมในอนาคต 1 ข้อ

### ความน่าเชื่อถือของ เครื่องมือ

ได้นำแบบสอบถามไปทดลองและขอคำแนะนำตรวจแก้ไขจากอาจารย์ผู้สอนด้านการหนังสือพิมพ์ และบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ก่อน เพื่อให้แบบสอบถามมีความเที่ยงตรงและ เชื่อถือได้ของ เครื่องมือ เพื่อให้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่สามารถวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้ความเที่ยงตรงโดยวิธีการเช่นนี้ คือ ความเที่ยงตรงตามที่เห็นเด่นชัด (Face Validity) แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมอีกครั้ง จากนั้นจึงนำแบบสอบถามมากำหนดรหัสคำถามและตัวเลือก จัดทำสมุดรหัส (Code Book.) เพื่อประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องจักร (computer) ต่อไป

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลทั้งหมดด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบรรณาธิการ เก็บข้อมูลโดย ผู้วิจัยโทรศัพท์ขอความร่วมมือจากหัวหน้ากองบรรณาธิการ บรรณาธิการบริหาร หรือบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับฉบับละ 1 คน พร้อมทั้งนัดวันนำแบบสอบถามไปทำ จากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปให้และขอความอนุเคราะห์จากบรรณาธิการผู้ที่นัดหมายไว้แล้วช่วยแนะนำ บรรณาธิการหรือหัวหน้าข่าวอีก 4 คน ที่อยู่ในกองบรรณาธิการขณะนั้น โดยเวลาส่งแบบสอบถามจะเป็นช่วงเย็นเพราะ เป็นเวลาที่กลุ่มตัวอย่างอยู่ในกองบรรณาธิการมากที่สุด จากนั้นจึงนัดวันและเวลารับแบบสอบถามคืน
2. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ เก็บข้อมูลโดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปขอความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ทุกท่านด้วยตนเอง พร้อมทั้งนัดวันรับแบบสอบถามคืน ยกเว้น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้วนำมาลงรหัสข้อมูล เพื่อนำไปประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS<sub>x</sub>

### เกณฑ์ในการให้คะแนน

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะ ของนักข่าว และบทบาทในการพัฒนาสังคมเป็น 5 สเกล คือ

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติดังนี้

1. ข้อมูลด้านสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละของแต่ละรายการ

2. ข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นของบรรณาธิการ และอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ เกี่ยวกับคุณลักษณะ และบทบาทของนักข่าวในการพัฒนาสังคม ได้วิเคราะห์เป็น 5 ส่วนดังนี้

2.1 ศึกษาคุณลักษณะของนักข่าวและบทบาทในการพัฒนาสังคม ตามความคิดเห็นของบรรณาธิการและอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ โดยการวิเคราะห์ด้วยการ

หาค่าเฉลี่ย ( $\bar{x}$ ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนนของแต่ละช่วงความคิดเห็นดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 5.00-4.56 ถือว่าคะแนนอยู่ในระดับ มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 4.55-3.56 ถือว่าคะแนนอยู่ในระดับ มาก

คะแนนเฉลี่ย 3.55-2.56 ถือว่าคะแนนอยู่ในระดับ ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 2.55-1.56 ถือว่าคะแนนอยู่ในระดับ น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.55-1.00 ถือว่าคะแนนอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

2.2 จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะ ของนักศึกษาที่ควรเป็น 10 ลำดับที่ได้คะแนนสูงสุดจากค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของบรรณาธิการ เปรียบเทียบกับคะแนนความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์

2.3 จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะ ของนักศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน 10 ลำดับที่ได้คะแนนสูงสุด และ 7 ลำดับที่ได้คะแนนต่ำสุด จากค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของบรรณาธิการ เปรียบเทียบกับคะแนนความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์

2.4 จัดลำดับความสำคัญของบทบาทที่นักข่าวควรมีในการพัฒนาสังคม 10 ลำดับที่ได้คะแนนสูงสุด จากค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของบรรณาธิการ เปรียบเทียบกับคะแนนความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์

2.5 จัดลำดับความสำคัญของบทบาทของนักศึกษาที่เป็นอยู่ปัจจุบันในด้านการพัฒนาสังคม 10 ลำดับ ที่ได้คะแนนสูงสุดและต่ำสุด จากค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของบรรณาธิการและอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์

### 3. การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน ประกอบด้วย

สมมติฐานที่ 1. คุณลักษณะ ของนักศึกษาที่ควรเป็น ตามความคิดเห็นของบรรณาธิการ และอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ต่างกัน ทดสอบโดยใช้ t-test

สมมติฐานที่ 2. คุณลักษณะ ของนักศึกษาที่เป็นอยู่ปัจจุบัน ตามความคิดเห็นของบรรณาธิการ และอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ต่างกัน ทดสอบโดยใช้ t-test

สมมติฐานที่ 3. บทบาทที่นักข่าวควรมีในการพัฒนาสังคม ตามความคิดเห็นของบรรณาธิการและอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ต่างกัน ทดสอบโดยใช้ t-test

สมมติฐานที่ 4. บทบาทของนักศึกษาที่เป็นอยู่ปัจจุบันในด้านการพัฒนาสังคม ตามความคิดเห็นของบรรณาธิการและอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ต่างกัน ทดสอบโดยใช้ t-test

สมมติฐานที่ 5. คุณลักษณะของนักข่าวที่ควรเป็น กับคุณลักษณะของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ตามความคิดเห็นของบรรณาธิการต่างกัน ทดสอบโดยใช่ t-test

สมมติฐานที่ 6. คุณลักษณะของนักข่าวที่ควรเป็น กับคุณลักษณะของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ต่างกัน ทดสอบโดยใช่ t-test

สมมติฐานที่ 7. บทบาทที่นักข่าวควรมีในการพัฒนาสังคม กับบทบาทของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบันในด้านการพัฒนาสังคม ตามความคิดเห็นของบรรณาธิการต่างกัน ทดสอบโดยใช่ t-test

สมมติฐานที่ 8. บทบาทที่นักข่าวควรมีในการพัฒนาสังคม กับบทบาทของนักข่าวที่เป็นอยู่ในปัจจุบันในด้านการพัฒนาสังคม ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ต่างกัน ทดสอบโดยใช่ t-test

4. ความคิดเห็นของบรรณาธิการ และอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับแนวโน้มคุณลักษณะของนักข่าว และบทบาทในการพัฒนาสังคม ได้วิเคราะห์เป็น 5 ส่วน ดังนี้คือ

4.1 จัดลำดับความคิดเห็นของบรรณาธิการเกี่ยวกับแนวโน้ม คุณลักษณะของนักข่าวในอนาคต ที่มีคะแนนสูงสุด 10 ลำดับ

4.2 จัดลำดับความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับแนวโน้มคุณลักษณะของนักข่าวในอนาคต ที่มีคะแนนสูงสุด 10 ลำดับ

4.3 จัดลำดับความคิดเห็นของบรรณาธิการและอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับอุปสรรคของนักข่าวในการทำหน้าที่เสนอข่าว เพื่อการพัฒนาสังคมในปัจจุบัน

4.4 จัดลำดับความคิดเห็นของบรรณาธิการและอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับบทบาทของนักข่าวในการพัฒนาสังคมในอนาคต